

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe ale naturii și agroecologie

CURRICULUM

la unitatea de curs

ORIZONTUL LOCAL

Ciclul II - studii superioare de master

Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională la ciclul II: 0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master: Didactica geografiei

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

conf. univ., dr. Victor CAPCELEA

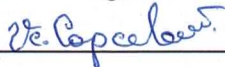
Victor Capcelea

Bălți, 2025

Curriculum-ul la unitatea de curs *Orizontul local* a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de științe ale naturii și agroecologie.

Procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2025.

Șeful Catedrei de științe ale naturii și agroecologie

 conf. univ., dr. Victor CAPCELEA

Analizat și recomandat în ședința Comisiei metodice a Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului.

Procesul-verbal nr. 1 din 07.10.2025.

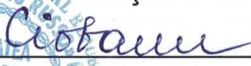
Președinta Comisiei metodice a Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

 conf. univ., dr. Lidia POPOV

Discutat și aprobat în ședința Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului.

Procesul-verbal nr. 2 din 15.10.2025.

Decana Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

 conf. univ., dr. Ina CIOBANU

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

Informații de identificare a unității de curs

Facultatea: Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Științe ale naturii și agroecologie

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 011 Științe ale Educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională la ciclul II: 0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master: Didactica geografiei

Denumirea unității de curs: Orizontul local

Administrarea unității de curs

Codul unității de curs	Nr. de credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Seminar	Laborator	Studiu individual		
S.02.A.009	6	180	24	24	-	132	examen	română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: Anul I, Semestrul 2.

Forma de organizare a învățământului: Învățământ cu frecvență.

Regimul unității de curs: Opțională.

Categoria formativă: De specialitate.

Informații referitoare la cadrul didactic

Victor Capcelea, doctor în științe geonomice (2019), conferențiar universitar (2022). Absolvent al Facultății de Geografie a Universității de Stat din Tiraspol, obținând titlul de licențiat în geografie (2000) la specialitatea Geografie și biologie, ulterior titlul de magistru în geografie (2007). Autor a trei monografii, două manuale universitare și a unui îndrumar metodic și ghid metodologic, a publicat peste 30 de articole științifice în domeniul geografiei și protecției mediului.

Activitatea profesională: 2000-2002 – specialist coordonator în secția „Controlul analitic” grupa „Sol” la Agenția Teritorială Ecologică Bălți, specialist principal și inspector în Serviciul Ecologic Sectorial Sângerei; 2003-2004 – profesor de geografie la Școala medie nr. 19 din mun. Bălți; 2004-2005 – profesor de geografie la Liceul și Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți; 2005-2010 – asistent universitar; 2010-2022 – lector universitar,

iar în prezent conferențiar universitar la Catedra de științe ale naturii și agroecologie a Universității de Stat „Al. Russo” din Bălți.

Birou: aula 591.

E-mail: victor.capcelea@usarb.md

Orele de consultații: conform orarului afișat pe pagina online a catedrei (inclusiv email, Viber, Google Meet).

Integrarea unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs *Orizontul local* ocupă o poziție importantă în sistemul disciplinelor geografice, fiind orientată spre studierea condițiilor și resurselor naturale, istoriei și economiei ținutului natal. Scopul cursului constă în formarea competențelor și deprinderilor de cercetare științifică complexă a ținutului natal, prin integrarea cunoștințelor din geografie, istorie, biologie, ecologie ș.a. Pentru obținerea cunoștințelor durabile, este necesar ca masteranzii să posede unele competențe obținute în rezultatul studierii cursurilor de la ciclul licență: Geografia fizică generală, Geologie generală, Topografie și cartografie, Meteorologie și climatologie, Geomorfologie, Hidrologie, Protecția mediului ș.a. Competențele obținute în cadrul cursului vor servi ca suport la studierea unităților de curs planificate pentru semestrele II și III de studiu (Practica pedagogică la geografie), precum și la realizarea tezei de master.

Exigențe și competențe prealabile

Pentru realizarea scopului propus în cadrul cursului *Orizontul local* este necesar ca studentul să posede:

- competențe, formate prin studierea la ciclul I, studii superioare de licență, la Programul de studiu Geografie și Biologie domeniul de formare profesională Științe ale educației, în particular în cadrul a unor așa cursuri ca: Geografia fizică generală, Geologie generală, Topografie și cartografie, Meteorologie și climatologie, Geomorfologie, Hidrologie, Protecția mediului,.
- priceperi și deprinderi de realizare a însărcinărilor practice la geografie.

Competențe generale și profesionale dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe generale:

CG1. Proiectarea activităților educaționale și/sau de cercetare, prin valorificarea unui spectru variat de finalități, conținuturi, metode, privind optimizarea, schimbarea, inovarea procesului și sistemului educațional.

CG2. Realizarea procesului educațional, de cercetare sau managerial prin utilizarea integrată a resurselor în contexte largi și complexe.

Competențe profesionale:

CP2. Proiectarea demersului educațional, metodic, managerial conform reglementărilor, politicilor și paradigmatelor educaționale actuale în optimizarea și inovarea procesului de învățământ la ciclul liceal.

CP4. Structurarea conținuturilor și a resurselor educaționale în mod creativ în funcție de finalitățile curriculare și de cerințele formative specifice învățământului liceal.

CP5. Implementarea strategiilor și tehnologiilor educaționale inovative în asigurarea eficienței învățării în contexte diverse la treapta liceală.

CP7. Aplicarea sistemului eficient de evaluare și primire-oferire a feedback-ului din perspectiva luării deciziilor privind îmbunătățirea calității procesului educațional.

Rezultate ale învățării unității de curs

Competențe	Rezultate ale învățării conform nivelului CNC Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:
CG1	1. Realiza proiectarea activității instituțiilor educaționale și a procesului educațional, în baza documentelor de politici, diverselor repere conceptuale și /sau a studiilor/ cercetărilor aplicative realizate; 2. Prezenta modalități de organizare a activităților de instruire privind formarea competențelor și dezvoltarea profesională a angajaților din domeniul educațional.
CG2	3. Identifica resurse pentru un context educațional adecvat reperelor conceptuale și valorificării potențialului fiecărui beneficiar.
CP2	10. Elabora proiecte ale activităților didactice, metodice, manageriale inovative și eficiente, integrate în cadrul normativ și politicile educaționale actuale la ciclul liceal.
CP4	12. Structura creativ conținuturile și resursele educaționale pentru asigurarea relevanței și eficienței procesului educativ în cadrul învățământului liceal.
CP5	13. Utiliza strategii și tehnologii educaționale și digitale inovative pentru a crea contexte variate de predare-învățare.
CP7	15. Elabora strategii de evaluare autentică și luarea deciziilor în vederea creșterii eficienței educaționale.

Conținutul unității de curs

Nr. d/o	Curs	Nr. ore	Seminare	Nr. ore	Studiu individual
1.	Introducere. Noțiuni de orizont local și direcțiile de studiere. Istoria dezvoltării ca știință.	2	Studierea așezării fizico geografice și structurii geologice în localitatea natală.	2	Pregătirea de seminar (≈ 6 ore) Pregătirea și susținerea referatului „Observații asupra structurii substratului geologic în orizontul local” (≈ 8 ore)
2.	Esența și importanța pedagogică a studierii orizontului local.	2	Investigarea reliefului și resurselor minerale utile în localitatea natală.	2	Pregătirea de seminar (≈ 6 ore) Pregătirea și susținerea referatului „Observații asupra reliefului în orizontul local” (≈ 8 ore)
3.	Metodele și formele de studiere a ținutului natal.	4	Cercetarea climei și hidrografiei în localitatea natală.	4	Pregătirea de seminar (≈ 11 ore) Pregătirea și susținerea referatului „Observații asupra stării vremii în orizontul local” (≈ 8 ore)

Nr. d/o	Curs	Nr. ore	Seminare	Nr. ore	Studiu individual
4.	Realizarea aplicațiilor practice cu elevii în orizontul local.	4	Studierea vegetației, faunei și solurilor în localitatea natală.	4	<p>Pregătirea de seminar (≈ 11 ore)</p> <p>Pregătirea și susținerea referatului Observări asupra vegetației în orizontul local. (≈ 8 ore)</p>
5.	Excursiile și marșurile turistice în localitatea natală.	2	Cercetarea protecției mediului ambiant în localitatea natală.	2	<p>Pregătirea de seminar (≈ 6 ore)</p> <p>Pregătirea și susținerea referatului „Observări asupra protecției mediului în orizontul local” (≈ 8 ore)</p>
6.	Organizarea expoziției geografice a localității natale în muzeul școlar.	4	Studierea economico-geografică a localității natale.	4	<p>Pregătirea de seminar (≈ 11 ore)</p> <p>Pregătirea și susținerea referatului „Observări asupra economiei orizontului local” (≈ 8 ore)</p>

Nr. d/o	Curs	Nr. ore	Seminare	Nr. ore	Studiu individual
7.	Cercurile școlare de studiere a ținutului natal.	4	Cercetarea economico-geografică a gospodăriilor agricole	4	Pregătirea de seminar (≈ 11 ore) Pregătirea și susținerea referatului „Observări asupra gospodăriei agricole în orizontul local” (≈ 8 ore)
8.	Analiza și generalizarea materialului acumulat pe teren în localitatea natală.	2	Investigarea economico-geografică a întreprinderilor industriale din localitatea natală	2	Pregătirea de seminar (≈ 6 ore) Pregătirea și susținerea referatului „Observări asupra întreprinderilor industriale în orizontul local” (≈ 8 ore)
Total		24		24	132

Strategii de predare și învățare

Pe parcursul studierii unității de curs vor fi folosite următoarele strategii: prelegerea interactivă, expunerea, videoconferință, platforma Moodle, studiul de caz, demonstrația, dezbaterile, conversația euristică, problematizarea, brainstorming-ul, învățarea prin filmul didactic, studiul individual, realizarea sarcinilor practice, pregătirea și susținerea referatelor.

Activități de lucru individual al studentului

Studierea unității de curs se bazează pe folosirea metodelor activ-participative la realizarea prelegerilor. În baza materialului prezentat sintetic studentul se pregătește de dezbateri interactive cu pregătirea prezentărilor / referatelor.

În funcție de specificul tematicii fiecărui seminar studenții vor desfășura activități individuale de pregătire și susținere.

Studiul individual ghidat de profesor va include studiul suplimentar al materialelor din cadrul cursului, consultații suplimentare pentru studenții cu un rating scăzut, care întâmpină dificultăți în înțelegerea și la realizarea sarcinilor de studiu, organizarea ocupațiilor cu utilizarea formelor interactive, inclusiv a discuțiilor; realizarea evaluărilor curente; testelor, lucrărilor de control, referatelor.

Tematica orientativă a referatelor pentru lucrul individual

1. Observații asupra structurii substratului geologic în orizontul local.
2. Observații asupra reliefului în orizontul local.
3. Observații asupra stării vremii în orizontul local.
4. Observări asupra rețelei hidrografice în orizontul local.
5. Observări asupra vegetației în orizontul local.
6. Observări asupra solului.

Cerințe înaintate față de forma și conținutul referatului conform „Recomandări de realizare a tezei de licență și de master în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți”, aprobate de Senatul USARB, proces-verbal nr. 4 din 09.12.2015. Disponibil: http://www.usarb.md/fileadmin/EVENIMENTE_2016/Recomandari_de_realizare_a_tezelor_de_licenta_si_de_master_in_USARB.compressed.pdf.

Structura referatului:

1. Foia de titlu (include denumirile ministerului, universității, facultății, catedrei, temei; numele și prenumele studentului și conducătorului științific; localitate și anul).
2. Cuprins.
3. Introducere (se evidențiază actualitatea, scopul, obiectivele principale și obiecte de cercetare).
4. Conținutul structurat în capitole și subcapitole.
5. Concluzii generale și recomandări.
7. Bibliografia (nu mai puțin de 5 surse, prezentate conform cerințelor ghidului: NAGHERNEAC Ana. Reguliile pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare: Ghid practice. Biblioteca științifică a USARB, 2012. 47 p. [on-line]. Disponibil: http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/reguli_referinte.pdf. Volumul referatului nu mai mic de 15 pagini.

Lucrul individual al studentului

Nr. d/o	Tipul activității	Nr. de ore
1.	Pregătirea de realizare și susținere a seminarului	68
2.	Pregătirea și susținerea referatului	64
Total		132

Evaluarea

Evaluarea activității de învățare a studentului se va desfășura în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor superioare de master — Ciclul II, în Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți (disponibil: https://usarb.md/wp-content/uploads/2022/07/Regulament_master_2022.pdf)

Până la evaluarea semestrială studentul urmează să acumuleze note în cadrul celor două categorii de evaluări:

- evaluare curentă;
- evaluarea lucrului individual.

Evaluarea curentă va fi efectuată prin susținerea seminarelor, care urmează să fie susținute la finele desfășurării lecției, sau, cel târziu, până la realizarea următoarei teme. Pentru a determina **media notelor obținute la evaluările curente (Mc)** suma punctelor obținute pe parcursul semestrului se va împărți la numărul de note obținute, minim fiind – 6:

Lucrul individual (Li) va fi evaluat cu o notă medie a evaluărilor (numărul notelor nu va depăși 3). La examinarea finală vor fi admiși doar studenții care întrunesc următoarele condiții:

- media evaluărilor curente (Mc) este de cel puțin 5;
- media pentru activitatea lucrului individual (Li) este de cel puțin 5.

Nota semestrială N_s se calculează ca medie aritmetică dintre aceste două componente:

$$N_s = \frac{Mc + Li}{2}$$

Evaluarea semestrială are loc sub forma unui examen scris. Durata examenului este de 1 oră și 30 de minute.

Nota generală la unitatea de curs „Orizont local” se calculează, cu precizia de până la două zecimale, conform formulei:

$$N_f = N_s \times 0,5 + N_e \times 0,5$$

Unde: Nf – nota finală (definitivă); Ns – nota reușitei curente semestriale; Ne – nota de la examen.

Evaluarea finală se va desfășura sub formă de examen scris. Nota definitivă se determină în conformitate cu Regulamentul de organizare a studiilor în baza Sistemului Național de Credite de Studiu în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, aprobat prin hotărârea Senatului USARB, proces-verbal nr. 17 din 19.04.2017.

Lista subiectelor pentru examen

1. Introducere. Noțiuni de orizont local și direcțiile de studiere.
2. Istoria dezvoltării ca știință.
3. Esența și importanța pedagogică a studierii orizontului local.
4. Metodele și formele de studiere a ținutului natal.
5. Realizarea aplicațiilor practice cu elevii în orizontul local.
6. Excursiile în localitatea natală.
7. Marșurile turistice în localitatea natală.
8. Organizarea expoziției geografice a localității natale în muzeul școlar.
9. Cercurile școlare de studiere a ținutului natal.
10. Analiza și generalizarea materialului acumulat pe teren în localitatea natală.

Resurse informaționale

Obigatorii:

1. НИКОНОВА, М.А. *Краеведение: учеб. пособие для высш. пед. учеб. заведений*. Москва: Издательский центр «Академия», 2009. 192 с. ISBN 978-5-7695-5676-0. Disponibil: https://academia-moscow.ru/ftp_share/books/fragments/fragment_1998_2.pdf
2. VOLONTIR, Nina. Realizarea investigațiilor geografice cu elevii în orizontul local. In: *Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice – Didactica științelor naturii*. Vol. 2, 27-28 februarie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Tipografia Universității de Stat din Tiraspol, 2021, pp. 89-92. ISBN 978-9975-76-319-6. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/123946
3. SOCHIRCĂ, Vitalie, CURECHERU, Svetlana, GAJU Mariana. Valențe educaționale ale studierii orizontului local / ținutului natal prin intermediul lucrărilor practice la geografie în învățământul gimnazial din Republica Moldova. In: *STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE*, 2021, nr.5(145) Seria “Științe ale educației”,

pp.65-73. ISSN 1857-2103. Disponibil: <https://oaji.net/articles/2021/2056-1623137798.pdf>

4. COADA, Irina, CAPCELEA, Victor. Aspectele studierii fizico-geografice a orizontului local. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, Ed. XIII, 10-11 octombrie 2024, Bălți. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2025, Ediția 13, Vol. I., pp. 224-230. ISBN 978-9975-50-356-3.

Suplimentare:

1. CAPCELEA, Victor. Particularitățile fizico-geografice a comunei Izvoare (raionul Florești). In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, 8 octombrie 2021, Bălți. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2021, Ediția 10, Vol. I, pp. 172-175. ISBN 978-9975-50-271-9.
2. CAPCELEA, Victor, CAPCELEA, Olesea. Aspecte privind evoluția numerică a populației comunei Izvoare (raionul Florești). In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, Ed. Ediția a XI-a, 7 octombrie 2022, Bălți. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2022, Ediția 11, Vol. I, pp. 120-123. ISBN 978-9975-50-296-2.
3. CAZACU, Anastasia, CAPCELEA, Victor. Aplicațiile practice în studierea orizontului local. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, Ed. XIII, 10-11 octombrie 2024, Bălți. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2025, Ediția 13, Vol. I., pp. 212-217. ISBN 978-9975-50-356-3. ISSN 978-9975-5-357-0.
4. LUDUȘAN Maria. *Noțiunea de orizont local și caracteristicile sale*. Disponibil: http://pangeea.uab.ro/upload/50_20%20Ludusan%20M%20%20_20_Orizont%20local.pdf
5. MĂLDĂIANU, Lidia Realizarea aplicațiilor practice cu elevii în orizontul local și rolul lor în procesul instructiv – educativ. Disponibil: http://www.red.isjtr.ro/docu/GIMNAZIAL/dcm_gim/geo_dcm_g/02-Maldaianu-Lidia-REDTR_Realiz_aplic_practice_oriz_local_5_8_GEO.pdf
6. CAPCELEA, Valeriu, CAPCELEA, Victor, CAPCELEA, Grigore. *Comuna Izvoare_(Florești): istorie și actualitate*. Chișinău: Pro-Mapix, 2021. 350 p. ISBN 978- 9975-157-47-6.

